

Dosarul nr. 2ra-600/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mazur)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, A. Pahopol, O. Cojocaru)

ÎNCHEIERE

13 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Nica Grigore și de
Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Nica Grigore
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian privind
constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești, încasarea prejudiciului material și moral și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La data de 24 iunie 2019, Nica Grigore a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Grigore Stoian privind
constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii
judecătorești, încasarea prejudiciului material și moral, cheltuielilor de judecată,

În motivarea acțiunii s-a invocat că, Nica Grigore, a activat din anul 1993 în
cadrul Brigăzii de poliție cu Destinație specială "Fulger" în cadrul Ministerului
Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Din decembrie 2005 este pensionar al MAI
al RM.

Reclamantul a afirmat că, în conformitate cu prevederile art.35 al Legii cu
privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, colaboratorilor poliției li se acordă de
către organele publice locale, cel mult după trei ani de zile de la angajare la serviciu,
spațiu locativ sub formă de apartament sau casă separată conform normelor stabilite
de legislație.

Totodată, a menționat că, la 22 octombrie 2007, s-a adresat în temeiul art.35 al
Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, cu o cerere către Primăria și
Consiliul municipal Chișinău, în privința asigurării cu spațiu locativ.

Prin răspunsul Direcției Generale Locativ Comunale și Amenajare a Consiliului
municipal Chișinău, din 07 noiembrie 2007, reclamantul a fost informat că problema

locativă este luată la control și urmează a fi soluționată pe parcurs, în funcție de fondul locativ disponibil.

Conform art. 53 al Constituției, art.1 al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 277 codul de procedură civilă, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal are dreptul să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

Reclamantul a afirmat că, ținând cont de faptul, că nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, nu a dispus și nici nu dispune în prezent de spațiu locativ conform legislației în vigoare, deoarece locuiește împreună cu soția sa și fiii săi minori, într-o odaie din cămin, pe care o închiriază, cu suprafața locativă de 12 m², a contestat refuzul Consiliului municipal Chișinău în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 13 martie 2008 a Curții de Apel Chișinău, s-a recunoscut dreptul lui Nica Grigore la asigurarea cu spațiu locativ, fiind obligat Consiliul municipal Chișinău să elibereze decizia cu privire la asigurarea reclamantului Nica Grigore cu spațiu locativ conform normelor stabilite.

Astfel, la 09 iunie 2008, a depus o cerere către Oficiul de Executare Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat pornirea procedurii de executare, cât și executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008.

Prin scrisoarea Primăriei mun. Chișinău nr.08-3034 din 24 iunie 2008, adresată executorului judecătoresc al Oficiului de Executare Centru al DE MJ RM, se comunică, că Consiliul municipal Chișinău a declarat recurs la hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, la Curtea Supremă de Justiție iar după pronunțarea unei hotărâri definitive și irevocabile a instanței de judecată, care va fi investită cu formula executorie pentru toți participanții la proces, Consiliul municipal Chișinău se va conforma acesteia.

Prin decizia din 15 octombrie 2008 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de către reprezentantul Consiliul municipal Chișinău, Direcția generală locativ-comunală și amenajare, Petru Bogoja și menținută hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nica Grigore împotriva Consiliul municipal Chișinău, Direcției Generale locativ-comunale și amenajare cu privire la contestarea actului administrativ.

Reclamantul a afirmat că, la data de 30 octombrie 2008 s-a adresat cu o cerere către Șeful oficiului de executare a sectorului Centru mun. Chișinău, Primarul General al mun. Chișinău și Consiliul municipal Chișinău (nr. înțrare N-10368/08 din 30.10.2008), prin care a solicitat să contribuie la executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, menținute prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2008.

Prin răspunsul parvenit de la direcția generală locativ comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău nr. 2980/08 din 05 decembrie 2008, reclamantul a fost informat că organele publice locale din motivul că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsa de surse financiare, nu poate executa hotărârea instanței de judecată.

Hotărârea judiciară nominalizată a rămas fără executare până în prezent.

Reclamantul a menționat că, la 08 ianuarie 2009, a înaintat la CEDO o cerere în temeiul art. 34 a Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și art. 45 și 47 ale Regulamentului Curții, care a fost înregistrată cu nr.2504/09, Nica vs Moldova, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2008, se încalcă art.6 al Convenției, adică a dreptul la un proces echitabil.

De asemenea, prin neexecutarea deciziei judecătorești menționate, se încalcă și dreptul său la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

Prin decizia din 04 iunie 2013 a CEDO, pe cazurile *Modrînga și alții vs Moldova*, *Gurinovici vs Moldova* nr. 16151/07, *Prodan vs Moldova* nr.24235/07, *Romașcu vs Moldova* nr.36095/07, *Nica vs Moldova* nr.2504/09, luând în considerație declarația unilaterală a Guvernului Republicii Moldova, prezentată la CEDO de către Agentul Guvernamental prin care Guvernul Republicii Moldova recunoaște că au fost violate articolul 6 § 1 a Convenției și Articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție, totodată oferă fiecărui reclamant pentru perioada de neexecutare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești sume bănești, CEDO a radiat cererile sus menționate.

Reclamantul a indicat că, la 14 noiembrie 2013 a depus o cerere de chemare în judecată la Judecătoria Buiucani mun. Chișinău împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, conform Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 13 februarie 2014, acțiunea a fost admisă parțial, s-a constatat faptul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și s-a dispus repararea prejudiciului material și moral.

A punctat reclamantul că, drept urmare, a prezentat titlul executoriu spre executare Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Totodată a înaintat la CEDO din nou o cerere la data 29 decembrie 2014, în conformitate cu articolul 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și cu articolele 45 și 47 ale Regulamentului Curții, care a fost înregistrată cu nr.2598/15, *Nica vs Moldova*, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 octombrie 2008, se încalcă art.6 al Convenției, adică a dreptului său la un proces echitabil iar prin neexecutarea Deciziei judecătorești menționate, se încalcă și dreptul său la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

Conform scrisorii CEDO din 24 septembrie 2015 a fost informat, că la data de 24 septembrie 2015 CEDO a adoptat decizia în cauza ”IAL TEXGAL AURICA” SA vs Moldova (cererea nr. 16000/10) și altele 60 cereri, printre care este și cererea nr.2598/15, *Nica vs Moldova*, care au fost toate conexe și comunicate Guvernului Republicii Moldova. Dar și după aceasta hotărârea nominalizată rămâne fără executare până în prezent.

La 10 mai 2017, a depus repetat o nouă cerere de chemare în judecată, pentru o altă perioadă de timp de neexecutare a hotărârii judecătorești la Judecătoria Buiucani mun. Chișinău împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 02 august 2017 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani, acțiunea a fost admisă parțial, hotărârea devenind definitivă. Dar nici după aceasta hotărârea privind obligarea la asigurare cu spațiu locativ nu a fost executată, din care motiv la 03 octombrie 2018 din nou a înaintat o cerere la CEDO.

Conform practicii judiciare a Curții Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci cu executarea ei. În acest sens se aduc ingerințe drepturilor lui Nica Grigore prevăzute de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, care declară, că fiecare persoană are dreptul la protejarea drepturilor sale civile de către o instanță independentă, care se va pronunța referitor la drepturile sale cu caracter civil. Odată ce o hotărâre de judecată nu va fi executată are loc încălcarea art.6 Convenției CEDO.

Conform art.1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului, se obligă Statele Membre să recunoască oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al Convenției. Această obligație trebuie respectată de către toate instituțiile statale, de către puterea executivă a statului, însă și de puterile legislativă și judecătorească, precum și de către toate persoanele care acționează în numele acestor puteri.

A pretins reclamantul, că neexecutarea ulterioară a hotărârii în favoarea sa va încălca dreptul lor garantat de articolul 6 § 1 a Convenției. Art.6 §1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, în partea relevantă, prevede, că „orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil”.

Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 (a se vedea *Homsby vs Greece* hotărâre din 19 martie 1997, Reports 1997-11, p.510, § 40). 18.05.2004 - *Prodan vs Moldova* (cererea nr. 49806/99) etc. O autoritate de stat nu poate să invoce lipsa fondurilor și a spațiului locativ alternativ, ori altfel de motive, ca scuză pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești. La fel și pronunțarea unei hotărâri care se cunoaște cu certitudine că nu va fi executată. Firește, o întârziere în executarea unei hotărâri ar putea fi justificată de circumstanțe speciale. Dar întârzierea nu poate fi astfel, încât să prejudicieze esența dreptului protejat conform articolului 6 § 1 al Convenției (a se vedea *Immobiliare Saffi vs Italy* [GC], nr. 22774/93, § 74, ECHR 1999-V). Prin omisiunea timp de mai mulți ani de a lua măsurile necesare pentru executarea hotărârilor judecătorești irevocabile în această cauză, autoritățile moldovenești ar putea priva prevederile articolului 6 § 1 al Convenției de toate efectele benefice.

A pretins reclamantul, că datorită eventualei neexecutării a hotărâri judecătorești în favoarea sa, nu poate beneficia de bunurile sale și, astfel, în consecință se încalcă dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Prin hotărârea din 13 martie 2008 a Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 15 octombrie 2008 a Curții Supreme de justiție, devenind irevocabilă și executorie, reclamantul nu a putut să obțină executarea acestei hotărâri imediat ce a devenit executorie. Aceasta constituie o ingerință în dreptul său la respectarea

bunurilor sale, așa precum este prevăzut în prima propoziție a primului paragraf al articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Reclamantul Nica Grigore a solicitat și încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui suma de 100 000 lei cu titlul de prejudiciu moral pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 martie 2008 Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 15 octombrie 2008 a Curții Supreme de Justiție, pentru perioada de neexecutare, din 01 mai 2017 - 01 iunie 2019 și a prejudiciului material în sumă de 50 000 de lei cu titlu de plată pentru chirie, pentru 25 luni, pentru perioada de neexecutare din 01 mai 2017 - 01 iunie 2019, încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

În drept, și-a întemeiat cererea de chemare în judecată pe prevederile art. art. 56, art. 85, art. 166-167 Codul de procedură civilă și jurisprudența CtEDO.

Prin hotărârea din 21 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Nica Grigore privind constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului material și moral, cheltuielilor de judecată, a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Nica Grigore la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, menținută prin decizia Curții Supreme de justiție din 15 octombrie 2008 și violarea drepturilor prevăzute de art. 6 CEDO și art. 1 protocolul adițional la CEDO.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Nica Grigore suma de 22 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 13 martie 2008, pentru perioada de neexecutare din 01 mai 2017 – 01 iunie 2019 și 4000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel depuse de Nica Grigore și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 21 august 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel redând prevederile legale ale art. 2 alin. (1)-(7), art. 4 alin. (1) – (5), art. 5 alin. (1) și (2) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a reținut că este întemeiată cerința privind constatarea încălcării dreptului lui Nica Grigore la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 13 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de apel a menționat că consideră că prima instanță întemeiat a dispus, subsecvent admiterii cerințelor de constatare a încălcării dreptului la executare în termen rezonabil, încasarea prejudiciului material pentru prejudiciul cauzat.

De asemenea, a accentuat că prima instanță a apreciat corect și a cercetat minuțios argumentele invocate de apelanți, din care motive consideră legală și întemeiată hotărârea primei instanțe.

La 12 februarie 2020, Nica Grigore, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea parțială a deciziei instanței

de apel și a hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral cauzat și cheltuielilor de judecată, pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea. Instanțele ierarhic inferioare au considerat că pretenția privind încasarea prejudiciului moral în perioada neexecutării hotărârii judecătorești este neîntemeiată.

De asemenea, recurentul a invocat jurisprudența națională în cauze similare prin care s-a dispus încasarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și jurisprudența CtEDO.

La 28 februarie 2020, Ministerul Justiției, a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 21 ianuarie 2020, iar Nica Grigore și Ministerul Justiției, a declarat recurs la 12 februarie 2020 și respectiv 28 februarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei participanților la proces la 03 februarie 2019, conform scrisorii de însoțire (f.d.121, vol. II). Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Nica Grigore și recursului declarat de Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Nica Grigore și Ministerul Justiției, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părților recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursurile declarate de Nica Grigore și de Ministerul Justiției.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Nica Grigore și de Ministerul Justiției, împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat